

భావ్యడి /khvādi/ • n. పచ్చడి; chutney; (ఉట్టి); చటనీ. హరే మరాచర్ భావ్యడి వాంట్. పచ్చి మిర్చి పచ్చడి నూరు. • n. ఊరగాయ; pickle; (పెక్కల). భావ్యడి కూర్తయార్ కర్న్యూక్ మాలం క. ఊరగాయ ఏరకంగా పెట్టాలో తెలుసా.

భావ్యలే /khvālē/ n. తనిఫీ; check; (ఎక్క); తనకిహ. హమార్ ఘరేనె పోలీన్ భావ్యలే. మా ఇంటిని పోలీన్ తనిఫీ చేశారు.

భావ్యల్లామ్ /khvāllaṁ/ v. తెరుచుకో; open; (ఒపన్); ఖుల.

భావ్యళేరో /khvālērō/ n. తెరవడం; opening; (ఒపనిబ్); ఆరంభ; శర్మాత.

భాజ్జీ /khājī/ n. గజ్జి; itch; (ఇవ్వ); ఖాజ; ఖుజలీ. జీవేపర్ భోజన్ గుమ్మివజేన్ భాజ్జీ క. దేహంపై గోకడంవల్ల ఏర్పడే పుండ్ల.

భాత్ /khāṭ/ n. పాడె; thing which is made of bamboo to carry the corpse; (తీచ్ విచ్ ఇస్ మేయ్ ఒవ్ బ్యాంబు టు కెరి ద కొప్పు). భాత్ భాంద్. పాడె కట్టు.

భాత్లో /khāṭlo/ n. పులుపు; sour; (సొఅర్); ఖట్టా.

భాడ్ /khāḍ/ • బొంద. భాడ్ ఫోద్ మేలే. గుంటు తవ్వి నారు. • n. మడుగు; pond; (పొండ్); కుండ; తాలాబ; సరావర.

భాడు /khāḍu/ మంద; group of animals; రుష్ ఒవ్ ఎనిమల్స్).

భాతర్ /khāṭar/ n. అసక్తి; interest; (ఇంట్రైస్); ఆసక్తి; చాహ; ఇచ్ఛా. మనస్ పోలిన్కతో భాతర్. నాకు పోలిసుగా కావాలని అసక్తి ఉంది.

భాత్తి /khātti/ n. వడ్తంగి; carpenter; (కర్ప్పంటం); బఢ్చి. నాగర్ ఫోలాజేన్ భాత్తి కచ. నాగలి చెక్కేవాళ్ళి వడ్తంగి అంటారు.

భాతా /khāṭā/ భాతా; account; (అకొంట). భాతా లక్.

భాతా రాయ.

భాదో /khādō/ తిన్నాను. ధాన్ భాదో. అన్నం తిన్నాను.

భాణ్డాని /khāndāni/ n. వారసుడు; successor; (సక్సాన్); వారిసి; ఉత్తరాధికారి.

భాంచా భోబా /khāñca khobā/ ఎగుడు దిగుడుగా ఉన్న; uneven; (అన్సంవన్). భాంచా భోబా ఛజత్తుఫీలొకన్ జాఫ్సో. ఎగుడు దిగుడుగా ఉన్న దగ్గర జాగ్రత్తగా లెల్లాలి.

భాంచాళో /khāñcālō/ adj. గరుకైన; being rough; (భీజట రష్).

భానా /khānā/ n. సారుగు; draw; (డై); బెహోశ హో జా; మూర్ఖిత హో జా. సోనేర్ విస్త్రా భానామా ఘాల్. బంగారు నగలు సారుగులో పెట్టు.

భాయిస్ /khāyis/ ఇష్టం. తోను భాయిస్ కరోచ. నిన్న ఇష్టపడుతున్నాడు.

భాయేర్ /khāyēr/ • adj. తినదగిన; edible; (ఎడిబుల్). ఈ భాయేర్ విస్త్రా. ఇది తినదగిన వస్తువు. • n. తినడం; eating; (ఇటింగ్). భాయేవాసు భి. తినటానికి ఉన్నావు. • n. అన్నం ఆరగింపు; eat meal; (ఊట్ మీల్); భోజన కార; ఖా. భాయేర్ గిన్నా. అన్నం ఆరగింపు పాత్. • n. ఆహారం; food; (ఔడ్); ఆహార; భోజన. భాయేర్ వేజావజేర్ పచ్చ దాంత ధౌవణో. ఆహారం తిన్న తరువాత దంతాలను బాగు చేసు కోవాలి.

భారొపాణీ /khāropāṇī/ ఉపు సీరు; saltwater; (పొల్ట్). సమదేవుమా భారొపాణీ రచ. సముద్రంలో ఉపు సీరు ఉంటుంది.

భాల్డి /khāldi/ n. • తోలు; చమడా; ఖాల.

• వర్గుం; skin; (స్క్రైన్); చర్మ; చమడా; ఖాల; ఛాల.

భాలు /khālam̄/ v. తినెయ్య; corrode; (కొర్రోడ్). మిగల్గొజకో ధాన్ భాలు. మిగలిపోయిన అన్నం తినివెయ్య.

భాళ్లో /khāḍlō/ n. వర్గుం; skin; (స్క్రైన్); చర్మ; చమడా; ఖాల; ఛాల.

భాళ్యా /khāḍyā/ n. • వాగు; brooks.

• వరద; flood; (ఔడ్); బాద; జలప్లావన.

భావుమిత్ /khāvumīt/ adj. తిండిపోతైన; greedy; (గ్రీడి).

భాన్ దొప్పెర్ /khās dopper/ మిట్ట పగటి పూట; midday; (మిడ్డెయిం). భాన్ దొప్పెర్ కేవైగో గో. మిట్ట పగటి పూట ఎటు వెళ్వావు.

భాన్ మత్తలబ్ /khās matlab/ n. గొప్ప విషయం; main topic; (మేయ్ టోపిక). భాన్ మత్తలబ్ కేరోచ సామళ్. గొప్ప విషయం చెప్పుతున్నాడు జాగ్రత్తగా విను.

భాన్‌దాడ్ /khāsdād/ ప్రత్యేకమైన రోజలు. భాన్‌దాడి దేకన వాయా ఘూలుచు. ప్రత్యేకమైన రోజు చూసి ముహూర్తం పెట్టుకుంటాను.

భాసి /khāṁsi/ *n.* దగ్గు; cough; (కొవ్); ఖాసి.

భాసి థమగి. దగ్గు తగ్గింది.

భించాగో /khiñcāgo/ • కుంచించుకు పోయిన. వూప్యార్ మేలోజికో లతోక్కూ భించాగో. అతను వేసుకున్నా దుస్తులు కుంచించుకు పోయింది. • *v.* ఇంకి పో; absorb; (అబ్సర్బ్).

ధాబేమా పాణి భించాగో. బావిలో నీళ్ళు ఇంకిపోయినాయి.

భిల్లి /khilli/ *n.* కర్మమేకు; wooden peg; (పుడ్చు ఎగ్గి); మెఖ; కిల.

భిలాడి /khilādi/ *n.* ఆటగాడు; player; (ప్లైయర్). భిలాడి రమ్మె. ఆటగాడు ఆడుతున్నాడు.

భిలే సుజగి /khilē sujgi/ కీళ్ళు వాపు.

భీంచ్ /khiñc/ *v.* లాగు; pull; (పుల్); ఖించా తాని; ఖించి.

భీమత్ /khimat/ *n.* విలువ; value; (ఎల్యూ); మूల్య; కిమత. చార్ దనియామా హోర్ భీమత్ డగర్డో. నలగురిలో అతని విలువ పోయింది.

భీల్ /khil/ *n.* • మొటిమ; pimple; (పింపిల్); ముహాసా; ఫుసి. మొట్యార్ ఆద్యూర్ భీలే వచ్చు. వయసులో ఉన్న వారికి మొటిమలు వస్తాయి.

• కీలు; joint; (జోళింట్); జోడ; సంధి. జీవేమా అస్సాన్ భీలే రచ. దేహంలో చాలా రకాల కీళ్ళు ఉంటాయి.

భుటాడ్ /khuṭāḍ/ • పూర్తిచెయ్యి; complete; (కంప్లీట్).

తార్ కామ్ భుటాడ్. నీ పని పూర్తిచెయ్యి.

• *v.* ముగించు; end; (ఎండ్); సమాస కర; ఖతమ కర; పూరా కర. తూ, కర్రోజికో కామ్ భుటాడ్. నీవు చేస్తున్న పని ముగించు. కర్రెజే కామేనఁ భుటాడ్. చేసే పనిని ముగించు.

భుంద్నాక్ /khundnāk/ *v.* తొక్కిపెయ్యి; trample; (త్రుంపీల్).

భుల్లంభుల్ల /khullaṅkhulla/ *adv.* బహిరంగంగా; openly; (ఒపంటి); ఖుల్లమఖుల్లా.

భులానాక్ /khulānāk/ • *v.* విధ్వంసం చెయ్యి.

• *v.* పాడు చెయ్యి; vandalize; (ముయ్యి లున్). • *v.* కూలగొట్టు. • *adj.* పాడు చేసే; dismantle; (డిస్మూటల్).

• *v.* కొట్టిపెయ్యి; cancel; (ఒసుల్). భోర్డేపరేర్ మార్ నామ్ కులానాక్. బోర్డ్ప్లై ఉన్న నాపేరును కొట్టిపెయ్యి.

భుశాల్ /khusāl/ అనంధం. కట్టాలేమా భుశాల్ ఫూల్. కుటుంబంలో అనందం నింపు. *n.* వినోదం; entertainment; (ఎంటయ్యుంట్); వినోద; హ్యాసి ఖెల; మనోరంజన; మన బహలావ. నాటకమేనఁ దేకతో ఘాచ్యాపర్ భుశాలేతి రచ. నాటకాన్ని పిల్లలు చూస్తే చాలా వినోదంగా ఉంటారు.

భూణి /khūṇi/ *n.* మోచేయి; elbow; (ఎల్స్); కోహని.

భూంద్ /khūnd/ *v.* • తొక్కు; stamp; (ప్లైంప్); పాద చాలన కర; పైరం సె కుచల; రాండ; కచర. షర్ టాంగేనఁ భూంద్. అతని కాలిని తొక్కు. • అఱుచు; suppress; (స్టోప్); దబా. భూంద్ లేరేజేన్ ఫమాడ్. అఱివివేతను ఆపండి.

భూంటా /khūṇṭā/ కొయ్య గూటం; wooden post.

భూనిఫోర్ /khūnikhōr/ *n.* • హంతకుడు; murderer; (ముడరం); హంతక; హత్యారా. మనిక్యాన్ మార్జికో

భూనిఫోర్ హతాగో. వ్యక్తిని వంపిన హంతకుడు దొరికిపోయాడు.

• వంపిన వాడు; killer; (కిలర్).

భూబ్ సూరత్ /khūb sūrat/ *n.* అందగాడు; smart man; (స్ట్రోట్ మెన్).

భూబ్ ఆచ్ /khūbāc/ • *n.* ఉత్తమమైనది; pick; (పిక్). గాంధి భూబ్ ఆచ్చు ఆద్యై. గాంధి ఉత్తమమైన వ్యక్తి.

• *adj.* అత్యున్నతు; uppermost; (అపర్మోట్).

భైంచాగో /kheñcāgo/ పీలు బడ్డ; absorbed; (అబ్సర్బ్).

భైత్ /khēt/ • చెలక. భైతేమా జ్యార్ పావచ. చెలకలో జొన్నుల పండుతున్నాయి. • *n.* పెరడు; backyard; (పెర్ యాడ్); పిష్టావాడా. • *n.* చేను; field; (ప్లైట్); ఖెర.

భైదో /khēdo/ • *n.* రహస్యం. • *adv.* రహస్యంగా; secret; (సీక్రిట్); రహస్య; భేద; గ్రంతత్తవ.

భేవ్ /khēv/ *v.* ఎదుర్కొను; encounters. తార్ పేలా భావేటినఁ భేవ్. నీ సమస్యలను ఎదుర్కొను.

భేవలేర్ /khēvlēr/ ఇర్చుకోగలగటం.

భోర్మా /khojhā/ *v.* గోకు; scratch; (స్క్రూచ్); ఖరంచ.

భోడ్ /khodā/ *v.* కుంటు; limp; (లింప్); లంగడా. ఫోల్ లాగన్ భోడాతొ జో. దెబ్బ తగిలి కుంటుకుంటా పోవడం.

భోరా /khorā/ *v.* తినిపించు; feed; (పీడ్); ఖిలా.

భోరాకి /khorāki/ *n.* • ఆహారం; food; (పుడ్); ఆహార;

భోజన. భోరాకి కో. అన్నుం తిను.

• విందు; party; (పాటి); ప్రీతి భోజ; దావత; భోజన.

వాయాపర ఆచ్చోభోరాకి ఘూలే. పెండ్లికి మంచి విందు అన్నుం ఆరగింపు పెట్టారు.

• అన్నుం ఆరగింపు; meal; (మీల్); భోజన; ఖానా. భోరాకి భోర్తో క. అన్నుం ఆరగింపు చేసోవా. చెత్తుమార్ భోరాకి భాయేర్ చేసి. చెత్తులోని కూడు తినకూడదు.

భోళేర్ /kholēr/ *n.* తెరవడం; opening; (ఒపనిట్).

భోగ్ /khō gō/ *v.* పోయింది; dispel; (డిస్పోల్); ఖో; నాశ కర; ఖో లె. మార్ భోలిమార్ సెల్ భోగ్. నా జేబులోని నెల్ పోగొట్టుకున్నాను.

భోజ్ /khōj/ *n.* • అడుగు జాడ; foot print; (పుట్ ప్రింట్); చిహన; రాస్తా. కూఢకొ భోజ్ మాలంకరేర్. ఎలా ఉన్నారో అడుగు జాడ తెలుసుకొనుట. • సమాచారం; news; (మ్యాన్); సుచనా; సమాచార; ఖబర. వాయార్ భోజ్ మాలంకర్. పెళ్ళి సమాచారం తెలియచెయ్యి.

భోజ్ వతా /khōj vatā/ *v.* జాడచూపు; suggest; (సజ్ఞేష్ణ). భోగోజే విస్ట్రార్ భోజ్ వతా. పోయిన వస్తువు జాడచూపు.

ఫోజావణి /khōjāvanī/ *n.* గోక్కువడం; scratch; (స్నేచ్).
ఫోడ్/ఫోట్ /khōd̄/ /khōṭ/ *n.* లోపం; deficiency; (డిఫిశనీ);
 లోప; కమీ; కసర; దోష; అభావ.
ఫోడొ /khōḍo/ *n.* గూడు; nest; (ఎస్ట్). కుక్కిర్ ఫోడొ దోయె.
 కోళ్ళ గూడు కడిగారు.
ఫోద్ /khōd̄/ *v.* • తప్పు. • dig; (డిగ్); ఖోద; ఖన; పోలా కర.
 థాం ఫోద్. బాపి తొప్పు.
ఫోదీనో /khōdīnō/ *n.* పోగొట్టడం; losing; (యసిట్). తార్
 హతేమార్ విస్తా ఫోదీనో. నీచేతిలోని వస్తువును
 పోగొట్టుకున్నావు.
ఫోంకైర్ /khōṅkēr/ పుక్కలించుట; goggling. పాణీను
 నఁగలఁజ ఫోంకైన్ కల్తోనాక్షణో. నీళ్ళను మింగకుండా
 చప్పుడుతో పుక్కలించి ఉమ్మివేయాలి.
ఫోబో /khōbo/ *n.* • కుహారం. • బోలుగా ఉండే; cavity;
 (ఇంచిటి); గుఫా. ఫోబో బొక్కున రుబ్లాయో. బోలుగా ఉండే
 బొక్కున తీసుకొని వచ్చాడు. • లోయ; valley flowing
 with water or wind; (ఎలి ఫోబో విద్ వోటర్ ఒర్ విండ్).

ఫోల్డో /khōldo/ *n.* • కోలోవడం; bereavement;
 (బరీవ్యోంటీ). ఊ తెలివి చేనిజనే ఫోల్డో. అతను తెలివిలేక
 అన్ని కోలోవ్యాడు. • పోగొట్టుకోవడం; forfeiture.
 ఖరావ్ వార్ కరన్ ఇజ్జత్ ఫోలోదో. చెడుగా మాట్లాడి
 విలువ పోగొట్టుకున్నాడు.
ఫోలి /khōli/ జేబు; pocket; (పోకిటీ). మఁ, దినోజకొ పీసా తార్
 ఫోలిమా ఘూల్లా. నేనిచిచున డబ్బులు జేబులోపెట్టుకో.
ఫోళన కఁ /khōlan kaṁ/ • వివరంగా చెప్పు; tell in detail;
 (టల్ ఇన్ డిట్యుల్లు). వాతేను ఫోళన కఁ. మాటను వివరణగా
 చెప్పు. • *v.* వర్ణించు; describe; (డిస్క్రైబ్); వర్ణన కర. ఈ
 మనిక్యార్ కణీ ఫోళన కఁ. ఆ వ్యక్తి గురించి వర్ణించి చెప్పు.
ఫోళ్లో /khōlōdo/ కోలోవ్యాడు; he lost; (పో లోస్ట్).
 కమాయినె ఫోళ్లో. సంపాదన మొత్తం కోలోవ్యాడు.
ఫోస్సు /khōslam/ *v.* లాక్స్; grab; (రైట్). ఉన్ ఫోస్సు. దాన్ని
 లాక్స్.

R

గచ్చవ్ /gaccap/ *n.* చప్పుడు లేకుండా; silence; (స్లైంస్);
 సమాటా; నీరిపా. లొల్లినఁ కరఁజ గచ్చవ్ రో. లొల్లి
 చెయ్యుకుండా చప్పుడు లేకుండా ఉండండి.
గట్టుపీ /gaṭko pi/ గుటుక్కున తాగు. నారథేర పాణీ
 గట్టుపీల్లో. కొబ్బరి నీళ్ళ గుటుక్కున తాగాడు.
గట్టా /gaṭṭā/ కొండ, గుట్ట.
గఢ్ /gadḍa/ *n.* గఢ్; tumour; (ట్యూమర్); డెలా.
గఢ్పార /gadḍapāra/ *n.* గఢ్పార; crowbar; (క్రోవ్యార్);
 కుదాల. తమార్ ఘరేమా గఢ్ పార ఫక? మీ ఇంట్లో
 గఢ్పార ఉందా?
గడ్జావజెకో /gadjāvam̄jakō/ పాతుకు పోయే.
గడ్బాద్ /gadbaḍ/ *n.* అల్లరి; mischief; (మిస్ట్చ్). ఘుచాపర్
 బడిమా పంతుల్ నఁ రజన్నా వారు గడ్బాద్ కరఁ. తరగతి
 గదిలో గురువు లేని సమయంలో పిల్లలు అల్లరి చేస్తారు.
గడి ఘూర్త /gaḍi ghāl/ గడియ వెయ్యి; shut the door;
 (శట్ ద డోర్).
గణ్ణి /ganti/ *v.* ఎంచు; count; (కాంట్).
గణిత శాస్త్రం /gaṇiti sāśrtam/ గణిత శాస్త్రం; maths; (మెత్స్).
గణేర్ వై /gaṇēr vai/ లెక్కల పుస్తకం; ledger; (లడ్జ్ట్).
గత్సూటి /gatmūti/ అంత్యశ్రీమ.
గత్థభాంత /gatbhānt/ సమాది చెయ్యి; making a tomb
 or grave; (మేయ్యించ్ ఏయ్ టూమ్ ఒర్ గ్రావ్).

గతి /gati/ *adv.* సహాయంగా; support; (సపోత్). ఆధార; సహారా.
 మనఁ గతి కూడి చేసి. నాకు సహాయంగా ఎవరూ లేరు.
గతిచేసి /gatichēni/ *n.* దిక్కు లేని; orphan; (అర్పన్). ఊ గతి
 చేసిజకొ. వాడు దిక్కు లేని వాడు.
గద్ద /gadda/ మగ గాడిద. గద్ద భారి పొడవఁ. మగ గాడిద
 బరువు మోస్తుంది.
గద్ది /gaddi/ • *n.* ఆడ గాడిద; గాడిద; donkey; (డోన్కీ); గథా.
గద్దొ పాణీ /gadlo pāṇi/ మట్టి సిరు; dirty water; (డటి
 వేటరీ). ధూడేతి భళన్ ఫఁ జకో పాణీను గద్దొ పాణీకఁ.
 మట్టితో కలిసి ఉన్న సిటిని మురికి సిరు అంటారు.
గంగా నంది /gaṅgā nandi/ గంగ నది; Ganges river.
 గంగానది హిమాలయాలో పుట్టింది.
గందారొ /gandārō/ *v.* వాసనకొట్టు; smelling; (స్నేలింగ్).
 సెంటు ఆచ్చు గందారొ. సెంటు మంచిగా వాసన
 కొడుతుంది.
గందారో /gandārō/ వాసన రావడం.
గండి /gaṇḍi/ *n.* గండి; leak; (లీక్). పాణ్ ఘూర్జావజెను
 గండి కఁచ. గట్టు తెగిపోవటాన్ని గండి అంటారు.
గండిగానేవాళ్లో /gaṇḍigānēvāḷō/ కాచుకొని ఉండు; wait;
 (పెయ్యు). పోలిన్ వోరేవాసు గండిగానరే. పోలిసులు
 దొంగకొరకు కాచుకొని ఉన్నారు.